

ДЕТСКА ГРАДИНА „СОНЯ“
гр. Сухиндол, ул.,Славяни,, № 4, тел.06136 / 29-38, email: info-301991@edu.mon.bg

Утвърждавам;
НЕЛИ ПРОДАНОВА
Директор на ДГ „Соня“, гр. Сухиндол

ПЛАН
ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ
НА ПРЕБИВАВАЩИТЕ
В ДЕТСКА ГРАДИНА „СОНЯ“
ГР. СУХИНДОЛ

Планът за защита при бедствия на ДГ „Соня“ е разработен на основание чл.36 ал.1 от Закона за защита при бедствия и е приет с решение на Педагогическия съвет с Протокол № 1/13.09.2024 г. и утвърден със Заповед № 10 /16.09.2024 г.

Планираните мерки за защита при бедствия на персонала и децата в ДГ се базират на прогнозирането на възможните рискови фактори за обекта и последиците от тях. Те са резултат от анализ на: географското разположение на ДГ; изградената инфраструктура; състоянието на комуникациите и реалните възможности за действие на ръководството и персонала при бедствия или извънредни ситуации.

Брой работещи и пребиваващи в детската градина “Соня“:

Общ брой работещи: 12

От тях:

- администрация: 2
- първа смяна: 5
- втора смяна: 5
- дневна смяна.....
- нощна смяна.....
- през почивните дни.....
- охрана.....

Максимален брой пребиваващи: 60 човека

I. Рискове за обекта съгласно общинския план за защита при бедствия

На територията на град Сухиндол могат да възникнат следните бедствия:

1. Земетресения

Според сеизмичното райониране на страната, територията на област Велико Търново попада в района на Горнооряховската сеизмична зона с интензивност VIII степен по скалата на Медведев-Шпонхойер- Карник.

През 1913 година е станало катастрофално земетресение с магнитут 7,0 и интензивност IX степен по МШК. Зоната на разрушение е обхванала 1000 кв.км. и са активирани много свлачища. Гр.Горна Оряховица и гр.В.Търново са силно пострадали от разрушенията има и жертви. В гр.В.Търново силно е пострадала сградата на Първа гимназия сега Хуманитарна гимназия „Св.св.Кирил и Методий“.

През февруари и декември на 1986 година станаха 2 броя сравнително силни земетресения с епицентър с.Асеново, община Стражица и магнитут 5,2 и 5,7. Загиват 2-3 човека, но над 1000 сгради в гр.Стражица и околните села са напълно разрушени или тежко пострадали. Освен активирането на свлачища са наблюдавани и пясъчни вулкани.

2. Снежни бури, поледици и обледявания

Важен фактор, определящ дали снеговалежът има бедствен характер, е скоростта на натрупване на снега. Понякога натоварванията от падналия сняг са толкова големи, че се разрушават покриви, а в отделни случаи и цели съоръжения. Снеговалежите могат да имат бедствен характер главно в населените места, където възпрепятстват, а често и блокират напълно всички видове транспорт за различни периоди от време и причиняват значителни проблеми в снабдяване на населението с храна, осигуряване на медицинско обслужване, прекъсване на електрозахранването и водоснабдяването.

Ниските температури са причина за обледеняването на електропроводите и други открити комуникационни линии.

Вследствие на усложнената метеорологична обстановка и обилния снеговалеж и снегонавявания е възможно образуване на големи преспи, което би затруднило комуникацията на ДГ „Соня“, както и подходът и изходът от нея. Това в най-голяма степен представлява опасност, ако на обекта възникне аварийна ситуация, за овладяването на която ще е необходима външна намеса.

Снегонавяванията могат да изолират обекта и да затруднят получаването на външна помощ при необходимост. Основна задача на персонала е да поддържа достатъчна степен на проходимост в подходите и изходите на сградата.

Най-често се получава залежаване на подходите и изходите към ДГ поради, което ще бъде затруднено придвижването на автомобили и снабдяването на детската градина с продукти. Възможни са проблеми с електрозахранването и водоснабдяването.

3. Пожари

Пожарите в сгради с масово пребиваване на хора се причиняват основно от човешка дейност – неспазване на технически мерки за безопасност и неизправни технически съоръжения, работещи без контрол отоплителни уреди, палене на открит огън и по-рядко от природни явления – мълнии.

Възникване на пожар в района на обекта е възможно при:

- късо съединение в ел.инсталацията на сградата;
- аварии в електрическите уреди, при непозволено използване на нагревателни уреди или открит огън;
- аварии в електрическите уреди при претоварване на електропреносната мрежа;
- в резултат на мълния при нарушена мълниезащита;

Пожар може да се получи и в резултат на термично въздействие от високата температура, отделена при пожари, протичащи извън територията на обекта, но в опасна близост до него.

Основна опасност при евентуално възникване на пожар представляват секторите съдържащи леснозапалими и пожароопасни материали. В подземният етаж на ДГ «Соня» се намира склад с цистерни за нафта и котелът на локалната парна инсталация.

Захранването на обекта с питейна вода за битови и противопожарни нужди се осъществява от ВиК „Йовковци“

Възникването на пожар ще застраши живота и здравето на пребиваващите и обслужващия персонал. Ще доведе до сериозни затруднения в нормалната работа на ДГ „Соня“ и временно прекратяване на дейността на обекта. Това ще изиска предприемането на специални мерки. За предотвратяване на пожари, в резултат на мълнии, са инсталирани два броя гръмоотводи на покрива на сградата.

ДГ „Соня“ е снабдена с 6 броя пожарогасители от следните видове: два водни и четири прахови, разположени и обозначени в съответствие с действащите нормативни документи.

4. Радиоактивно замърсяване в резултат на авария в АЕЦ „Козлодуй” или трансграничен пренос на радиоактивни вещества.

При авария в АЕЦ „Козлодуй” област В.Търново не попада в 30-километровата зона за аварийно планиране, но по всяка вероятност ще попадне в зона на строг контрол. Въпреки това ще е необходимо провеждане на мероприятия за защита - временно укриване в приспособени за целта помещения, йодна профилактика, раздаване и използване на индивидуални средства за защита и провеждане на дезактивационни мероприятия.

В зависимост от метеорологичната обстановка при средногодишна скорост на вятъра от 2 m/s радиоактивното замърсяване ще достигне до границите на областта след около 16 до 17 часа при възникване на надпроектна радиационна авария в АЕЦ „Козлодуй” . При необходимост, вследствие на усложнена обстановка ДГ „Соня“ може временно да преустанови дейността си.

II. Мерки за защита на пребиваващите

1. Мерки за защита на децата при земетресение:

Ако първият трясък е по време на учебен процес:

- Запазване на спокойствие и овладяване на паниката сред децата;
- Преместване на децата далече от прозорци, външни стени и тежки предмети които могат да се преобърнат;
- Прикриване на децата под масички, носещи колони, касата на врата и други безопасни места до преминаване на труса;

След преминаване на първия трясък:

- Събиране на информация за състоянието на сградата и наличието на повреди и разрушения;
- Определяне на маршрути за безопасно извеждане на децата от сградата;
- Отключване на резервните изходи;
- Изключване на електрозахранването;
- Спиране на водоподаването;
- Изключване на парното;
- Пренасяне ако има пострадали;
- Уведомяване на Дежурния по общински съвет за сигурност за провеждането на евакуацията на децата и персонала;
- Проверка на всички деца;
- При нужда искане на първа долекарска помощ на пострадали и транспортирането им до болнично заведение;

Работата на ДГ „Соня“ се възобновява след проверка изправността на сградата от правоспособни специалисти в комисия назначена със заповед на Кмета на община Сухиндол.

2. Мерки за защита при снежни бури, поледици и обледявания

Директорът на ДГ „Соня“ предупреждава персонала при прогноза на ХМС към БАН за обилни снеговалежи или поледици. Предприемат се следните действия:

- почистване на натрупалия сняг и осигуряване на безопасен подход към сградата на ДГ за деца, родители и персонал;
- опесачаване;
- проверява се наличността и състоянието на инструментите за снегопочистване и ако е необходимо, се осигуряват допълнителни инструменти;
- предвид опасността от токови удари или пълно спиране на електрозахранването директорът организира и контролира изключването от електрическата мрежа на уреди, чувствителни към токови удари – компютри, асансьори и др.

- непрекъснат контрол на работата на отоплителният котел и при нужда коригира работата му – възстановява работата му, ако е прекъсната при спиране на електричеството и др.;
- при невъзможност за придвижване до местоживеене, се организира настаняването на децата и персонала в подходящи условия и изхранването им до осигуряване на възможността за завръщането им по домовете;
- организира се осигуряването на лекарска помощ при необходимост;

3. Мерки за защита при пожари

При възникване на пожар:

- съобщава се на ЕЕНСП – тел.112, на директора, на кмета на община Сухиндол и на застрашените хора;
- в зависимост от обстановката се известяват други ведомства-електроразпределителни компании, ВиК дружества и др.;
- организира се евакуация на децата и служителите от зоната на пожара на безопасно разстояние;
- изключва се електрическото захранване;
- започва гасене на огнището на пожара с наличните пожаротехнически средства за първоначално гасене на пожари;
- оказва се първа помощ на пострадалите, ако има такива;
- директорът подпомага с информация органите на ПБЗН след тяхното пристигане;
- осигурява се достъп до огнището на пожара и източниците за вода на специализираната техника на РСПБЗН-Павликени;

4. Мерки за защита при радиоактивно замърсяване в резултат на авария в АЕЦ „Козлодуй” или трансграничен пренос на радиоактивни вещества:

- Учителите по групи получават противогази за децата от домакина срещу подпис в раздавателна ведомост;
- Разпределят индивидуалните средства за защита /противогазите/ по размери на лицевата част за всяко дете и изготвяне раздавателна ведомост /може да се извършва извън работно време/;
- Прекратят всички дейности на открито.

При решение на Общински съвет за сигурност учебните занятия да продължат трябва да се извърши следното:

- херметизация на врати, прозорци, отдушници, климатици с цел недопускане навлизане на радиоактивни вещества в помещенията;
- забранява се метенето в ДГ, а се забърсва с мокри кърпи/мопове;
- осигуряват се необходимите количества повърхностно-активни вещества /веро, прах за пране и др./ Извършва се периодично почистване на подовете в детската градина с вода и почистващ препарат с цел да не се вдига прах.
- В сградата се влиза след почистване /изтупване/ на горните дрехи и се определя място за тяхното съхранение, без да се внасят в учебните помещения;
- В кухненския блок не се готви. Предлагат се само бутилирана вода и консервирани храни;
- Вода от водопроводната мрежа да се използва само за измиване;
- Раздаването на таблетки калиев йодид да се извърши от медицинската сестра само след изрично разпореждане на РЗИ - Велико Търново;
- Движението извън сградата да се извършва само с индивидуални средства за защита.

III. Разпределение на задълженията и лицата за изпълнение на предвидените мерки.
Разписани в План за защита при бедствия на пребиваващите в ДГ „Соня“.

IV. Ресурси, необходими за изпълнение на предвидените защитни мерки

Защитна мярка	Вид имущество	количество		Къде се намира
		необходимо	налично	
Снегочистване	гребла	-	2 бр.	В склада
Заледяване	луга	10 кг	-	-
Радиоактивно замърсяване	ДП-1	25		
	ДП-2	26		
	ГП	10		

Складът с наличното имущество се намира на втория етаж до учителската стая. Ключ от помещението се намира при домакина на ДГ, който е отговорник за раздаване на имуществото от склада.

V. Времето за готовност за реагиране на лицата по т. III.

- в работно време незабавно;
- в извънработно време - до 40 минути явяване на работното място.

VI. Начина на взаимодействие със съставните части на единната спасителна система.

Описват се телефоните за връзка при бедствие - ЕЕНСП 112 , Дежурен по Общински съвет за сигурност - 062/619 102; телефони за връзка с районното полицейско управление /РПУ/ и лицата, които имат задължението да извършат обаждането.

Изготвил:
Нели Проданова
Директор на ДГ „Соня“

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Списък на служителите работещи в ДГ „Соня“, запознати с Плана за защита при бедствия. Приложение №1
2. Таблица със сигналите за ранно предупреждение и оповестяване на населението при бедствия. Приложение №2
3. Примерен протокол от провеждане на тренировка по изпълнение на Плана за защита при бедствия. Приложение №3
4. Примерен протокол от проведено обучение на персонала за защита при бедствия. Приложение №4
5. Макросейсмична скала за определяне силата на земетресенията (Медведев-Шпонхоер-Карник-1964) Приложение №5

СПИСЪК

**На служителите работещи в ДГ „Соня“ запознати с
Плана за защита при бедствия на пребиваващите**

№	име, презиме и фамилия	длъжност	дата	телефонен номер	подпис
1	Нели Проданова	Директор	16.09.2024	0889387369	
2	Иван Лилев	Старши учител	16.09.2024	0885607529	
3	Диляна Стоянова	Старши учител	16.09.2024	0883329502	
4	Гергана Александрова	Учител	16.09.2024	0883322018	
5	Йонка Йотова	Помощник-възпитател	16.09.2024	0887090727	
6	Снежана Христова	Помощник-възпитател	16.09.2024	0885092580	
7	Мариела Николкова	Готвач	16.09.2024	0885098273	
8	Светла Ангелова	Домакин; Помощник-възпитател	16.09.2024	0888676516	
9	Алие Чавдарлиева	Счетоводител	16.09.2024	0888801083	
10	Бисер Димитров Банчев	Шофьор	16.09.2024	0887291121	
11	Илиян Тушев	Огняр	16.09.2024	0889879751	
12	Илияна Христова	Медицинска сестра	16.09.2024	0882434122	

СИГНАЛИ за ранно предупреждение и оповестяване на населението на територията на Република България

Сигналите за ранно предупреждение и оповестяване на населението на територията на страната са:

- „Национален сигнал за тревога“;
- „Национален сигнал за край на тревогата“;
- „Въздушна опасност“;
- „Отбой от въздушна опасност“.

Те се разпространяват и излъчват посредством:

- Националната система за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия чрез акустични сирени;
- Подсистема на автоматизираната система за оповестяване на ГД ПБЗН чрез електромеханични сирени;
- Програмите на БНТ, БНР, операторите на радио и телевизионни програми с национално и регионално покритие;
- Радио-ретранслационните възли / уредби, инсталирани в населените места;
- Локалните автоматизирани системи за оповестяване, експлоатирани в потенциално опасните обекти.

Видът и акустичните характеристики на посочените сигнали са дадени в таблицата.

№	Наименование на сигнала	Описание	По какво се предава	Бележки
1.	„Национален сигнал за тревога“	Непрекъснат вой от акустични сирени с продължителност 3 мин. със скокообразно изменение на честота от 700 до 1000 херца с период на повторение 8 секунди.	Акустични сирени в градовете: София, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Кърджали, Смолян, Пазарджик, Пловдив и Монтана.	Излъчва се при бедствие, а два пъти в годината - на 1 април и 1 октомври - за тренировъчни тестове.
2.	„Национален сигнал за край на тревогата“	Непрекъснат вой от акустични сирени с продължителност 3 минути с честота 450 херца.	Акустични сирени в градовете: София, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Кърджали, Смолян, Пазарджик, Пловдив и Монтана.	Излъчва се след преминаване на опасността от бедствието, а два пъти в годината - на 1 април и 1 октомври - за тренировъчни тестове.
3.	„Въздушна опасност“	Непрекъснат вой от акустични и електромеханични сирени с продължителност 3	Акустични и електромеханични сирени на територията на цялата страна.	Излъчва се при необходимост и ежегодно на 2 юни за отдаване на

		минути с плавно изменящ се звук през 15 секунди с честота от 100 до 450 херца.		почит на Христо Ботев и на загиналите за свободата на България.
4.	„Отбой от въздушна опасност”	Непрекъснат вой от електромеханични сирени с продължителност 3 мин. с честота 450 херца.	Акустични и електромеханични сирени на територията на цялата страна.	Излъчва се след преминаване на опасността от въздушно нападение.

ПРОТОКОЛ

(примерен образец)

Днес ..... 202.... г. в изпълнение на заповед № ...../.....202.... г. на директора на ДГ „Соня“, съгласно чл.36, ал.2, т.2 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ), се проведе тренировка на персонала по изпълнение на Плана за защита при бедствия на пребиваващите.

Тема на тренировката: .....

(Пример: *“Действия на ръководството и персонала при земетресение”*)

Цел на тренировката: да се подобрят уменията и се повиши готовността за действие на работещите при ..... (земетресение, пожар, наводнение, хим. замърсяване, радиационна авария в АЕЦ»Козлодуй»).

Тренировката се проведе от ..... часа до ..... часа на територията на ДГ «Соня».

В тренировката взеха участие ..... бр. служители от ДГ «Соня»

Бяха отработени следните учебни въпроси:

1. Оповестяване на персонала
2. Оценка на обстановката
3. Провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи-практическо изпълнение.

Тренировката премина в следния ред: (описват се основните мероприятия според Плана за съответното бедствие)

➤ ..... (Пример: При усещане на земетресението дежурния охранител уведомява директора. Директорът организира евакуацията на работещите и посетителите в обекта след преминаване на първия трус.)

➤ ..... (Евакуацията на работещите в обекта бе обявена чрез ..... (локална сирена, звънец, обхождане на стаите от дежурния охранител, по телефона.....)

➤ ..... (Евакуацията от сградата завърши за ..... минути. Персоналът се събра на сборния пункт за евакуация, където бе извършена проверка на излезлите от .....кого се прави проверката??? и резултата бе докладван на директора.

➤ ..... (След края на евакуацията аварийната група извърши обход в сградата за търсене на пострадали и установяване на щетите)

➤ ..... (Описват се и други специфични мероприятия за обекта – спиране на газ, електричество, помпи и др.)

След отработване на учебните въпроси, ръководителят обяви край на тренировката.

На проведения анализ ръководителят направи разбор на действията и поведението на служителите при изпълнение на поставените задачи и даде ..... (отлична, много добра, добра, задоволителна, слаба) оценка на действията на персонала и аварийната група и направи следните изводи:

- При изпълнение на практическите действия участващите притежават съответните умения и навици за справяне с възникналата извънредна ситуация в обекта;

- .....

Като слабост в организиране и провеждане на тренировката може да се отчете, следното:

- .....

(Пример: - при излизането си служителите не се събраха на Сборния пункт; не се спазваше схемата за евакуация; Плана за защита при бедствия не е актуализиран

своевременно в съответствие с настъпилите кадрови промени, промени в актуалните наименования и телефони за връзка на регионалните структури, нормативната база и т.н.)

Изготвил протокола:

(.....)

Ръководител на тренировката:

(.....)

.....202..... г.

гр. Сухиндол

ПРОТОКОЛ
(примерен образец)

Днес ..... 202...г. в изпълнение на заповед № ...../.....202..г. на директора на „Соня“, съгласно чл.36,ал.2, т.5 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ), се проведе обучение на персонала за защита при бедствия на тема:

.....
.....

с учебни въпроси:

1. ....
2. ....
3. ....

Занятието се проведе от ..... часа до ..... часа в .....

На занятието присъстваха ..... бр. служители от „Соня“

Ръководител на обучението: Нели Проданова. на длъжност Директор на „Соня“

Лектори:

1. ....

(име и фамилия, длъжност, организация)

2. ....

(име и фамилия, длъжност, организация)

3. ....

(име и фамилия, длъжност, организация)

Изготвил протокола:

(.....)

Ръководител на обучението:

(.....)

.....202...г.

гр. Сухиндол

**МАКРОСЕЙЗМИЧНА СКАЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ СИЛАТА НА
ЗЕМЕТРЕСЕНИЯТА (МЕДВЕДЕВ-ШПОНХОЕР-КАРНИК – 1964 г.)**

МШК-64

I СТЕПЕН	Незабележимо. Не се усеща от хората.
II СТЕПЕН	Едва забележимо. Разтърсването може да бъде усетено само от отделни хора, намиращи се в покой в постройките, особено по високите етажи.
III СТЕПЕН	Слабо. Земетресението се усеща от малцина, намиращи се в здания. Разтърсването е подобно на това, което се усеща при преминаване на лек автомобил: полюшване или леко треперене. Много слабо разклащане на висящи предмети, по-силно на високите етажи.
IV СТЕПЕН	Усеща се от по-голяма част от населението. В зданията трусят се усеща от мнозина, на открито от отделни хора. Някой се пробуждат от сън. Наподобява сътресение от тежко натоварен камион. Не поражда уплаха. Прозорци, врати и съдове звънят, мебелите треперят, подове и стени скърцат, висящи предмети се люлеят леко.
V СТЕПЕН	Силно. Трусят се усеща от всички в здания и мнозина на улицата. Някой хора се изплашват и избягват на открито. Голяма част от хората се събуждат. Разтърсването прилича на удар, предизвикан от падане на тежък предмет в къща. Свободно окачени предмети се люлеят, някои предмети се преместват или падат. Вратите и крилата на прозорците се отварят и затварят с удряне. От напълнени отворени съдове може да се изплиска течност. Рядко се образуват тънки пукнатини в мазилката на паянтови и стари здания.
VI СТЕПЕН	Изплашващо и причиняващо леки повреди на здания. Усеща се от всички хора в постройките и на открито. Много хора, намиращи се в здания, се уплашват и побягват навън. Отделни хора губят равновесие. Съдове, книги и други малки предмети падат. Възможно е движение на тежка мебел. Домашните животни са силно обезпокоени. Малки камбани звънят. Дървета и стълбове забележимо се клатят. Във всички здания са възможни тънки пукнатини в мазилката и откъсване на малки парчета от нея, както и пукнатини в комини и падане на част от тях. Възможни са промени в дебитите на извори, единични свличания по стръмни склонове, образуване на пукнатини във влажни почви.
VII СТЕПЕН	Повреди в зданията. Настъпва обща тревога – болшинството са уплашени и побягват навън, много хора трудно се удържат на крака, усеща се и от водачите на автомобили в движение. Повалят се и се преместват предмети, във водните басейни се образуват вълни и водата се размътва. Дебитът на изворите се изменя. Кладенците изменят водното си ниво. Отделни случаи на свличания по речни брегове и крайпътни участъци. Постройките с подсилена конструкция и дървените къщи получават дребни пукнатини върху мазилката и се откъсват малки парченца от нея. Постройките с печени тухли, панелни сгради, постройките с носеща конструкция получават малки пропуквания на стените и комините и срутване на част от последните. Каменните и кирпичени

	постройки получават тежки повреди – големи пропуквания на стените и срутване на част от комините. Звънят големи камбани. Могат да се нарушат съединителни части на тръбопроводи. Дървета и стълбове се клатят силно.
VIII СТЕПЕН	Тежки повреди на здания и паника. Изпитват безпокойство даже хора, управляващи превозни средства. В зданията се премества и понякога преобръща тежката мебел, част от висящите лампи се повреждат. Постройките с подсилена конструкция получават малки пропуквания на стените, пукнатини в ко-мините и срутване на част от тях. Много от обикновените тухлени здания получават повреди като срутване на комините, големи пукнатини в стените, някой от тях могат да получат частични обрушвания. Много от селските постройки от кирпич и камък получават разцепване на каменните основи, част от зданията се срутват. Нарушаване на връзки в тръбопроводи. Ограничени срутвания край пътищата и реките. В почвата се появяват пукнатини, възможни са и в асфалта. Променят се дебита и нивото на водоизточниците.
IX СТЕПЕН	Всеобща паника сред хора и животни, всеобща повреда на зданията и много разрушения. Широки и дълги пукнатини в терена. Чести свличания и сривания на земни маси. Появяват се или пресъхват извори. В отделни случаи се изкривяват железопътни релси и повреди на пътните платна. Паметници и колони се повалят. Постройките с подсилена конструкция и дървените къщи получават зеещи пукнатини върху стените, до разрушаване на конструктивни възли и срутване на части от зданията. Постройките с печени тухли, панелни сгради, постройки с носеща конструкция претърпяват повреди, като част от сградите се срутват. Някои сгради се разрушават до основи.
X СТЕПЕН	Значителни до пълни разрушения на повечето сгради. Разкъсвания и изкривявания на подземни тръбопроводи. Изкривявания на ж. п. релси. Пътните платна добиват вълниста повърхност. Широки пукнатини и разкъсвания на почвата, големи каменопади и движение на свлачища. Образуват се нови езера. Възникват сериозни повреди в бентовете, насипите, язовирите, както и тежки повреди на мостовете.
XI СТЕПЕН	Унищожавашо. Невъзстановими повреди се получават и в най-добре конструирани-те здания, подземни и наземни съоръжения. Значителни деформации на земната повърхност, разкъсвания и разломявания с метрови амплитуди. Повсеместни обрушвания на земни и скални маси.
XII СТЕПЕН	Променящо земния пейзаж. Всички сгради са унищожени. Повърхността на земята претърпява дълбоки преобразувания. Образуват се водопади, реките променят направленията и руслата си, изчезват и се появяват водоеми.

Практически важни потенциални ефекти и последствия от земетресение при различна степен сеизмична интензивност (ефектите и последствията при по-висока интензивност включват всички изредени за предходната степен):

6-та степен по скалата на Медведев-Шпонхоер-Карник (МШК):

- поява на необходимост от мерки за опазване на обществения ред (“изплашващо” въздействие)

7-ма степен по МШК:

- повишен риск от автопроизшествия по време на труса;
- къси съединения по електропреносната мрежа по време на труса;
- в планински райони: нарушена проходимост в участъци от пътни платна и ж. п. трасета;

- ранени хора (очаквани единични случаи)

8-ма степен по МШК:

- трудно контролируемо поведение на хора и животни;
- висок риск от автопроизшествия, както по време на труса, така и след него;
- ранени, възможни са и смъртни случаи;
- пожари в ограничени размери;
- прекъсване на електроподаване, евентуално и на телефонни линии;
- активизиране на свлачища;
- напълно непроходими участъци на транспортни артерии (свличания и слягания на почва, срутвания на скални късове и др.);
- възможни технологични аварии;
- възможни аварии по тръбопроводи

9-та степен по МШК:

- наличие на пожари, наводнения;
- смъртни случаи;
- прекъснато електроснабдяване на големи територии;
- възможни прекъсвания на водо- и газоподаване;
- напълно неизползваеми транспортни артерии;
- опасност от епидемии;
- наложителна необходимост от медицинско обслужване, подслони, завивки, храна, вода, осветителни и отоплителни прибори